

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΕΟΣΟΕ ΣΤΟ ΚΑΣΤΡΙ
ΣΤΙΣ 7 & 8 ΜΑΡΤΙΟΥ 2002

ΜΕ ΘΕΜΑ:

**«Ο ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΜΠΕΛΩΝΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ»**

Πρώτη και σημαντική διαπίστωση του συνεδρίου είναι ότι το *πρόγραμμα αναδιάρθρωσης* στην Ελλάδα άρχισε να εφαρμόζεται τυπικά το 2001, αντίθετα στα άλλα Κράτη Μέλη της Ε.Ε. εφαρμόζεται ουσιαστικά εδώ και δύο χρόνια. Όπως διαπιστώθηκε κατά την διάρκεια του συνεδρίου μια σειρά ελλείψεων, καθυστερήσεων και παραλείψεων, καθιστούν αμφίβολη την υλοποίηση του προγράμματος και γι' αυτή την χρονιά.

Ο εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υποστήριξε ότι η καθυστέρηση στην υλοποίηση του προγράμματος από την Ελλάδα δεν οφείλεται σε ρυθμίσεις του κοινοτικού κανονισμού, αλλά στην αντιμετώπιση των σχετικών θεμάτων από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ελλάδος.

Επί πλέον σε συγκεκριμένες ερωτήσεις ο εκπρόσωπος της επιτροπής διευκρίνισε τα εξής:

- α) Η κοινοτική νομοθεσία δεν επιβάλλει να φυτεύονται σε μία ζώνη οίνων ονομασίας προέλευσης μόνο οι ποικιλίες αμπέλου από τις οποίες παράγεται ο εν λόγω οίνος.

- β) Κρίνει ότι το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης δεν μπορεί να προχωρήσει εάν δεν επιλυθεί το οξύ πρόβλημα των εγγυητικών επιστολών, συνθήκη απαραίτητη για την απορρόφηση των πιστώσεων.
- γ) Η έλλειψη αμπελουργικού μητρώου που αποτελεί βασικό εργαλείο δυσχεραίνει την υλοποίηση του προγράμματος αναδιάρθρωσης, την αναδιάρθρωση ζωνών ΟΠΑΠ κλ.π.

Οι εκπρόσωποι των επαγγελματικών φορέων της ΚΕΟΣΟΕ και του ΣΕΟ, τόνισαν την αναγκαιότητα της άμεσης παρέμβασης του υπουργού Γεωργίας για να αρθούν τα υφιστάμενα εμπόδια ώστε να προχωρήσει η εφαρμογή του προγράμματος (αντιμετώπιση του θέματος των εγγυητικών επιστολών, έκδοση υπουργικής απόφασης καθορισμού των δικαιολογητικών χορήγησης των κοινοτικών ενισχύσεων, τροποποίηση της υφιστάμενης υπουργικής απόφασης για τις αναδιαρθρώσεις κλπ.).

Αναδείχθηκε σε όλη του την έκταση το τεράστιο πρόβλημα του **πολλαπλασιαστικού υλικού** της αμπέλου που επισημάνθηκε ιδιαίτερα από τον παρόντα στο συνέδριο **υπουργό Γεωργίας κ. Γ. Δρύ, τους προέδρους των επαγγελματικών οργανώσεων ΚΕΟΣΟΕ και ΣΕΟ, τους ειδικούς ομιλητές και από εκπροσώπους παραγωγικών φορέων.**

Ειδικότερα επισημάνθηκε :

- ✓ η έλλειψη πιστοποιημένων μητρικών φυτειών υποκειμένων και εμβολιοληψίας (κρατικών ή ιδιωτικών).
- ✓ η ανάγκη για συνεχή φυτοϋγειονομικό έλεγχο του **πολλαπλασιαστικού υλικού**, λόγω της εμφάνισης και νέων ασθενειών στον ελληνικό αμπελώνα.
- ✓ η ανάγκη εφαρμογής ολοκληρωμένου προγράμματος ταυτοποίησης με **αμπελογραφικές και μοριακές μεθόδους** σε καλλιεργούμενες στην Ελλάδα, ελληνικές και ξένες ποικιλίες αμπέλου.
- ✓ η μελέτη της **πολυκλωνικότητας των κυριότερων ελληνικών ποικιλιών αμπέλου και η καθιέρωση πρωτοκόλλου κλωνικής επιλογής.**
- ✓ η **τήρηση κανόνων δεοντολογίας σε επιστημονικό και παραγωγικό επίπεδο.**

Οι ανωτέρω διαπιστώσεις, προκειμένου οι αναδιαρθρώσεις που θα γίνουν την περίοδο 2000 – 2006, να αναβαθμίσουν ποιοτικά τον ελληνικό αμπελώνα, επιβάλλουν να επιληφθούν άμεσα του θέματος, όλοι ο αρμόδιοι φορείς (κρατικές υπηρεσίες, πανεπιστήμια, ερευνητικά ιδρύματα, επαγγελματικοί φορείς).

Όσον αφορά στον **ποικιλιακό προσανατολισμό** διαπιστώθηκε:

- α) μία σαφής προτίμηση από την πλειονότητα των εισηγητών και των συνέδρων, για τις γνωστές **εκλεκτές γηγενείς ποικιλίες**.
- β) ιδιαίτερο ενδιαφέρον για εντοπισμό και αξιοποίηση **γηγενών ποικιλιών που καλλιεργούνται σε μικρή έκταση και διατρέχουν τον κίνδυνο να εξαφανισθούν**. Η αξιολόγηση και η αξιοποίηση των ποικιλιών αυτών πρέπει να γίνει με περισκεψη.
- γ) μια σταθερή ζήτηση για φύτευση **κοσμοπολίτικων ποικιλιών**.

Ήδη υπάρχει ένας ικανός αριθμός τέτοιων ποικιλιών σχεδόν σε όλη την Ελλάδα, οι οποίες έχουν προσαρμοσθεί καλά και δίνουν οίνους ποιότητας ή η συμβολή τους στην βελτίωση των οίνων από γηγενείς ποικιλίες είναι δεδομένη και απαραίτητη.

Αντίθετα η άκριτη εισαγωγή για πρώτη φορά ξενικών ποικιλιών πρέπει να αποθαρρύνεται.

Επί πλέον από εισηγήσεις και παρεμβάσεις που έγιναν διαπιστώθηκε ότι πρέπει ν' αντιμετωπισθούν τα προβλήματα που υπάρχουν στις ζώνες **παραγωγής οίνων ΟΠΑΠ ή ΟΠΕ** όπως:

- ✓ **Επαναπροσδιορισμός ορίων ζώνης**
- ✓ **Ποικιλιακή σύνθεση**
- ✓ **Καλλιεργητικές και οινολογικές τεχνικές**

Τέλος από πολλούς ομιλητές επισημάνθηκε ότι εφαρμόζονται **ακατάλληλες, άσκοπες ή παράλογες καλλιεργητικές τεχνικές**. Οι καλλιεργητικές τεχνικές πρέπει να λαμβάνονται ιδιαίτερα υπ' όψιν κατά την αξιολόγηση του ποιοτικού δυναμικού των ποικιλιών γηγενών ή ξενικών.

Οι ομιλητές κατ' ευρεία περιοχή αξιολόγησαν και παρουσίασαν το ποιοτικό δυναμικό των παραδοσιακών ποικιλιών καθώς και νέων ποικιλιών (γηγενών και ξενικών) που καλλιεργούνται για παραγωγικούς σκοπούς ή δοκιμαστικά.

Η αξιολόγηση αυτή αναφερόταν τόσο στον πρωτογενή τομέα (αμπελουργικό όσο και στον δευτερογενή (οινολογικό).

Ειδικότερα κατά περιοχή προτάθηκαν τα αναγραφόμενα στο συνημμένο παράρτημα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Από τους ομιλητές του Συνεδρίου προτάθηκαν, πέραν των βασικών ποικιλιών που καλλιεργούνται κατά περιοχή, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία ή παραδοσιακά, να ληφθούν υπ'οψιν κατά την αναδιάρθρωση επί πλέον οι ακόλουθες προτάσεις που αποτυπώνονται ανά αμπελουργικό διαμέρισμα και νομό ως εξής:

ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΩΝ Β. ΕΛΛΑΔΑΣ

✓ **Θράκη – Μακεδονία και ΟΠΑΠ Ραψάνης**

- Οι φορείς της περιοχής εφαρμόζουν ένα ορισμένο σύστημα για τον προσδιορισμό της κατάλληλης ποικιλίας σε συνδυασμό με τις κατάλληλες εδαφοκλιματολογικές συνθήκες.
- Προτείνεται σε ορισμένες από τις ζώνες ΟΠΑΠ όπου δεσπόζουσα ποικιλία είναι το *ΞΥΝΟΜΑΥΡΟ* να περιληφθούν ως συμπληρωματικές το *MERLOT – SYRAH*.
- Επισημαίνεται ιδιαίτερα η αμπελοοινική επιτυχία στον βόρειο Ελλαδικό χώρο των Αιγαιοπελαγίτικων ποικιλιών αμπέλου *ΛΗΜΝΙΟ*, *ΑΘΗΠΙ*, *ΑΣΥΡΤΙΚΟ*. Προτείνεται όπως Αιγαιοπελαγίτικες ποικιλίες εγκαθίστανται σε παραθαλάσσιες περιοχές των ευρύτερων περιοχών Θράκης και Μακεδονίας.
- Κατά την αναδιάρθρωση προτείνεται να συμμετέχουν οι εξής ποικιλίες: *ΛΗΜΝΙΟ*, *ΜΟΣΧΟΜΑΥΡΟ*, *SYRAH*, *MERLOT*, *ΑΘΗΠΙ*, *ΑΣΥΡΤΙΚΟ*, *SAUVIGNON BLANC* και *CHARDONNAY*, με ιδιαίτερη επισήμανση στην καλλιεργητική τους συμπεριφορά ώστε να δίνουν οίνους με καλούς οργανοληπτικούς χαρακτήρες. Επίσης προτάθηκε η ποικιλία *CABERNET SAUVIGNON* σε ελεγχόμενες εκτάσεις.

✓ **Ήπειρος - Θεσσαλία**

- **Ζώνη Ζίτσας**
Ως συμπληρωματικές της *ΝΤΕΜΠΙΝΑΣ* προτείνονται οι λευκές ποικιλίες *ΜΑΛΑΓΟΥΖΙΑ* και *CHARDONNAY*, ενώ από τις ερυθρές ποικιλίες προτείνονται το *ΒΛΑΧΙΚΟ* και *ΜΠΕΚΑΠΙ*.
- **Ζώνη Θεσσαλίας**
Για τους ερυθρούς οίνους προτείνονται ως συμπληρωματικές οι ποικιλίες, *ΛΗΜΝΙΟΝΑ*, *ΑΓΙΩΡΓΗΤΙΚΟ*, *CABERNET*, *SAUVIGNON* και *MERLOT*.
Για τους λευκούς οίνους συμπληρωματικές του *ΡΟΔΙΤΗ* προτείνονται οι ποικιλίες *ΑΣΥΡΤΙΚΟ* και *UGNI BLANC*.

ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Στην Πελοπόννησο υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός ελληνικών ποικιλιών. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται εισαγωγή ξενικών ποικιλιών με επιτυχή αποτελέσματα.

Ανά νομό προτείνονται τα εξής:

- ✓ **Νομός Κορινθίας**
Προτείνονται οι λευκές ποικιλίες *ΜΑΛΑΓΟΥΖΙΑ, ΛΑΓΟΡΘΙ, ΑΣΥΡΤΙΚΟ, SAUVIGNON BLANC* και η ερυθρή ποικιλία *CABERNET SAUVIGNON*.
- ✓ **Νομός Αρκαδίας**
Προτείνεται η προώθηση των ερυθρών ποικιλιών: *ΑΓΙΩΡΓΙΤΙΚΟ, MERLOT, CABERNETS*.
Από λευκές ποικιλίες προτείνονται το: *ΛΑΓΟΡΘΙ, ΡΟΜΠΟΛΑ, CHARDONNAY, SAUVIGNON BLANC*.
- ✓ **Νομός Αχαΐας**
Προτείνονται οι λευκές ποικιλίες: *ΛΑΓΟΡΘΙ, ΡΟΜΠΟΛΑ, ΑΣΥΡΤΙΚΟ, ΜΑΛΑΓΟΥΖΙΑ, CHARDONNAY, SAUVIGNON BLANC, RIESLING*.
Προτείνονται οι ερυθρές ποικιλίες: *ΑΓΙΩΡΓΗΤΙΚΟ, ΑΥΓΟΥΣΤΙΑΤΗΣ, ΒΟΛΙΤΣΑ, SYRAH, CABERNETS*, προσαρμοζόμενες στο πολυποίκιλο μικροκλίμα του νομού.
- ✓ **Νομός Ηλείας**
Προτείνονται οι ποικιλίες: *ΑΣΥΡΤΙΚΟ, ΑΓΙΩΡΓΗΤΙΚΟ, ΑΥΓΟΥΣΤΙΑΤΗΣ, ΡΟΜΠΟΛΑ* και κατά περίπτωση *SYRAH*.
- ✓ **Νομός Μεσσηνίας**
Προτείνονται οι ποικιλίες: *ΑΣΥΡΤΙΚΟ, ΑΓΙΩΡΓΗΤΙΚΟ, ΑΥΓΟΥΣΤΙΑΤΗΣ, ΡΟΜΠΟΛΑ* και κατά περίπτωση *SYRAH*. Σε περιορισμένη έκταση *ΜΑΛΑΓΟΥΖΙΑ, ΛΑΓΟΡΘΙ, CHARDONNAY* και *SAUVIGNON BLANC*.
- ✓ **Νομός Λακωνίας**
Όσον αφορά στον νομό Λακωνίας συνιστάται η προώθηση των λευκών ποικιλιών *ΚΥΔΩΝΙΤΣΑ, ΑΣΥΡΤΙΚΟ, ΑΘΗΡΙ*.
- ✓ **Νομός Αργολίδας**
Προτείνονται οι λευκές ποικιλίες *ΡΟΚΑΝΙΑΡΗΣ, ΣΚΛΑΒΑ* και η ερυθρή *ΑΓΙΩΡΓΗΤΙΚΟ*.

ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΝΗΣΙΩΝ ΙΟΝΙΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ

Για τα νησιά του Ιονίου Πελάγους προτείνεται η αξιοποίηση των γηγενών ποικιλιών που αφθονούν στα νησιά και συγκεκριμένα:

- ✓ **Νομός Κεφαλονιάς**
Προτείνεται η επέκταση των ποικιλιών *ΑΓΙΩΡΓΗΤΙΚΟ* και *ΜΑΥΡΟΔΑΦΝΗ* για ξηρούς οίνους.
- ✓ **Νομός Ζακύνθου**
Προτείνεται η επέκταση των ποικιλιών *ΑΥΓΟΥΣΤΙΑΤΗΣ*, *ΜΟΣΧΑΡΑΙΝΙΑ*, *ΜΥΓΔΑΛΙ*.
- ✓ **Νομός Κέρκυρας**
Προτείνεται η επέκταση της ποικιλίας *ΡΟΔΙΤΗΣ*.
- ✓ **Νομός Λευκάδας**
 - Προτείνεται η επέκταση της ποικιλίας *MERLOT*.
 - Από τις λευκές ποικιλίες προτείνονται: *ΜΑΛΑΓΟΥΖΙΑ*, *ΛΑΓΟΡΘΙ*, *CHARDONNAY* και επέκταση της ποικιλίας *ΒΑΡΔΕΑ*.

ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑΣ

Για τους νομούς **Αττικής**, **Βοιωτίας** και **Εύβοιας**, περιοχές με κοινά χαρακτηριστικά αλλά και κοινά προβλήματα, οι απαιτήσεις είναι δύο:

- ✓ 1^{ον} Εισαγωγή ερυθρών ποικιλιών και συγκεκριμένα *ΑΓΙΩΡΓΗΤΙΚΟ*, *ΜΑΥΡΟΔΑΦΝΗ*, *ΑΗΜΝΙΩΝΑ* και από τις ξενικές *CARIGNAN*, *CABERNE SAUVIGNON*, *GRENACHE ROUGE* και σε ορισμένες περιοχές το *SYRAH*, *MERLOT*.
- ✓ 2^{ον} Εισαγωγή και άλλων λευκών ποικιλιών για τον εμπλουτισμό του δυναμικού της περιοχής όπως:
 - Από τις γηγενείς *ΑΣΥΡΤΙΚΟ*, *ΜΑΛΑΓΟΥΖΙΑ*, *ΑΘΗΠΙ* και στα ορεινά *ΜΟΣΧΟΦΙΛΕΡΟ*.
 - Από τις ξενικές *CHARDONNAY*, *SAUVIGNON BLANC*, *UGNI BLANC* και με προϋποθέσεις *SYLVANER* και *RIESLING*.

ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΩΝ ΝΗΣΙΩΝ ΑΙΓΑΙΟΥ

- ✓ **Νομός Λήμνου**
 - Προτείνονται οι λευκές ποικιλίες: *ΑΘΗΡΗ, ΑΣΥΡΤΙΚΟ*.
 - Προτείνονται οι ερυθρές ποικιλίες: *ΜΑΝΔΗΛΑΡΙΑ, ΞΥΝΟΜΑΥΡΟ, ΑΓΙΩΡΓΗΤΙΚΟ*.
- ✓ **Νομός Σάμου**
 - Προτείνονται οι λευκές ποικιλίες: *ΑΘΗΡΗ, ΑΣΥΡΤΙΚΟ*
 - Προτείνονται οι ερυθρές ποικιλίες: *ΜΠΕΓΛΕΡΗ, ΜΑΝΔΗΛΑΡΙΑ, ΑΓΙΩΡΓΗΤΙΚΟ*.
- ✓ **Νομός Κυκλάδων**
 - Προτείνεται αύξηση των λευκών ποικυλίων: *ΑΘΗΡΗ, ΑΗΛΑΝΗ, ΠΛΥΤΟ, ΔΑΦΝΗ, ΘΡΑΨΑΘΗΡΗ, ΜΑΛΑΓΟΥΖΙΑ, ΚΥΔΩΝΙΤΣΑ*.
 - Προτείνονται οι ερυθρές ποικιλίες: *ΜΑΥΡΟΤΡΑΓΑΝΟ, ΒΟΥΔΟΜΑΤΟ, ΘΡΑΨΑ, ΑΓΙΩΡΓΗΤΙΚΟ, ΑΥΓΟΥΣΤΙΑΤΗΣ, ΛΗΜΝΙΩΝΑ*.
- ✓ **Νομός Δωδεκανήσου**
 - Προτείνονται οι γηγενείς ποικιλίες: *ΜΑΛΑΓΟΥΖΙΑ, ΜΟΣΧΟΦΙΛΕΡΟ, ΡΟΜΠΟΛΑ, ΑΓΙΩΡΓΗΤΙΚΟ, ΜΑΥΡΟΔΑΦΝΗ, ΜΟΣΧΑΤΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ*.
 - Προτείνονται οι ξενικές ποικιλίες: *ΜΟΥΡΒΕΔΡΕ, ΠΙΝΟΤ ΒΛΑΝΚ*.

ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΩΝ ΚΡΗΤΗΣ

- ✓ **Νομός Χανίων**
 - Προτείνονται οι λευκές ποικιλίες: *ΑΘΗΡΗ, ΘΡΑΨΑΘΗΡΗ, ΒΗΛΑΝΑ, UGNI BLANC*
 - Προτείνονται οι ερυθρές ποικιλίες: *ΚΟΤΣΙΦΑΛΗ, CARIGNAN, GRENACHE ROUGE, SYRAH*.
- ✓ **Νομός Ρεθύμνου**
 - Προτείνονται οι ποικιλίες: *ΒΙΔΙΑΝΟ, ΚΟΤΣΙΦΑΛΗ, CARIGNAN, SYRAH, ΑΣΥΡΤΙΚΟ, CHARDONNAY*.
- ✓ **Νομός Λασιθίου**
 - Προτείνονται οι ποικιλίες: *ΒΗΛΑΝΑ, ΘΡΑΨΑΘΗΡΗ, ΚΟΤΣΙΦΑΛΗ, ΑΣΥΡΤΙΚΟ, CHARDONNAY, UGNI BLANC, CARIGNAN* και για υγρά εδάφη *SYRAH*.
- ✓ **Νομός Ηρακλείου**
 - Προτείνονται οι ποικιλίες: *ΔΑΦΝΗ, ΠΛΥΤΟ, ΘΡΑΨΑΘΗΡΗ, ΒΙΔΙΑΝΟ, SAUVIGNON BLANC, SYRAH, CHARDONNAY* και *CARIGNAN*.
 - Αύξηση της *ΜΑΝΔΗΛΑΡΙΑΣ* ξανά στο 30%.